

Hoe Oera Linda een internetfabel schiep

Een Australische vrouwensekte zou zich volledig wijden aan een leven volgens het Oera Linda-boek. Het blijkt een al even schimmig misverstand als het boek zelf.

RICHARD DE BOER

Ze dragen korte witte jurkjes, onthouden zich van vlees, seks en drank, en maken dagelijks zes uur lang kniebuigingen voor de godin Freya. Ergens in Australië zouden de Daughters of Frya, een sekte van jonge vrouwen, zich volledig wijden aan de wetten van het Oera Linda-boek. Zo luidt tenminste het verhaal dat onlangs nog werd herhaald door Bert Looper van Tresoar. „It makket net út oft it winter is of simmer, dy wite pakjes moatte se altyd oan”, zo legde hij uit in een televisiecollege op Omrop Fryslân.

Looper ontleende het verhaal aan hoogleraar Friese taal- en letterkunde Goffe Jensma, die voor het eerst melding maakte van het bestaan van zo'n vrouwensekte in zijn studies over het Oera Linda-boek. Dit mysterieuze manuscript werd lange tijd aangezien voor een authentieke overlevering van een prehistorisch Fries Atlantis, waar priesteressen een belangrijke rol vervulden. In zijn dissertatie *De gemaskerde god* (2004) toonde Jensma minutieus aan dat het boek een negentiende-eeuwse vervalsing is, die hij toeschrijft aan predikant en dichter

Het Oera Linda-boek ligt in de kluis bij Tresoar. FOTO ARCHIEF LC

François Haverschmidt (1835-1894), ook bekend onder het pseudoniem Piet Paaltjens.

Het manuscript wordt nog steeds door enkelingen in esoterische kringen voor waar aangenomen. Er zou zelfs in de buurt van Sydney een succesvolle Oera Linda-sekte bestaan volgens Jensma, die zich baseerde op een inmiddels verdwenen website. Ook zou het mogelijk de voortzetting zijn van een jeugdbeweging uit de naziperiode, maar dat lijkt toch vooral de fantasie te zijn van Tony Steele, een 54-jarige Britse auteur van boeken over hekserij. Op esoterische en extreemrechtse webfora probeert hij al jarenlang volgelingen te werven. Daar is hij echter al meer dan eens ontmaskerd als het brein achter websites van zelfverzonnen sektes onder telkens weer andere namen.

De afbeeldingen van de in witte

Britse auteur Tony Steele runt bizarre nationalistische websites

jurkjes gestoken Daughters of Frya bleken in werkelijkheid van een vrouwenennisteam te zijn. Ook werd er gespeculeerd over Steeles motieven om maagdelijke jonge vrouwen te rekruteren voor zijn 'trainingsgroep' van priesteressen.

De website van de Australische Daughters of Frya verdween in 2005 van internet, maar dook daarna weer op als een leefgemeenschap op Texel, het eiland dat een grote rol speelt in het Oera Linda-boek. Ook de Texelse Daughters of Frya werden al snel ontraadseld, waarna

Steele andermaal nieuwe sektes introduceerde, zoals de Fanna en sinds enkele jaren de Order of Frisian Priestesses. Op de huidige website staan behalve teksten uit het Oera Linda-boek ook verwijzingen naar occulte ideeën van nazi-ideologen Karl Maria Wiligut en Herman Wirth, die destijds in de echtheid van het boek geloofden.

Steele meldt in een e-mail aan deze krant wereldwijd over 105 Friese priesteressen te beschikken, maar wil er verder niet veel over kwijt. Ook over de eerdere Daughters of Frya zwijgt hij liever. „Anders zou ik hun vertrouwen beschamen en zaken oprakelen die beter in het verleden kunnen blijven.”

„Steele is een tamelijk marginaal figuur in de Britse heidense scene”, zegt religiewetenschapper Ethan Doyle White van University College London. Al in de jaren tachtig ver-

spreidde Steele onder de naam Ordo Anno Mundi ideeën die zijn geïnspireerd door het Oera Linda-boek. Dat hoeft niet per se bedrog te zijn, zegt de religiewetenschapper. „Er is nog steeds een minderheid die zijn eigen geloof beschouwt als echt overblijfsel uit de voorchristelijke periode, ondanks de vele bewijzen van het tegendeel.”

In en rond zijn woonplaats Birmingham organiseert Steele met regelmaat kleine samenkomsten met een handjevol geestverwanten, soms met een heidense priesteres rond een kampvuur, en soms in een pub. Het is onwaarschijnlijk dat hij een grote internationale sekte van priesteressen leidt, meent Doyle White. „Het zal best kunnen dat hij via zijn boeken en websites sympathisanten heeft aangetrokken. Maar het is niet ongewoon dat esoterische groepen zich groter doen lijken dan ze eigenlijk zijn, om buitenstaanders te imponeren.”

Steele runt ook een aantal bizarre nationalistische websites. Zo ijvert de Frisian Alliance voor een onafhankelijk heidens Friesland, waarin het rechterlijke ambt wordt bekleed door de Orde van Friese priesteressen. Hetzelfde ideaalbeeld streeft hij voor Engeland na met een 'soverein Mercia'. Inmiddels staat er geen vrouwenennisteam model, maar het in witte rokjes gestoken dameselftal van het Udense FC De Rakt.

„It is best plausibel dat al dy inisjactiven fan ien man komme”, reageert hoogleraar Jensma, maar toch wil hij het tegendeel niet uitsluiten. „Fan Herman Wirth bygelyks is bekend dat er ek feesten organisearre mei jonge famkes mei blond hier en blauwe eagen.”

Op het midwinterfeest, eeb week geleden, had Steele een zelfvoorzienende Oera Linda-commune willen stichten in de heuvels van Malvern Hills, maar door een gebrek aan meldingen moest hij daar toch maar van afzien. „Ik heb besloten te wachten totdat we meer vrijwilligers hebben.”